НАРОДНО СЪБРАНИЕ
49-354-04-46
Дата 28 / 06 2023 г.

ЧРЕЗ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

17 юни

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасям предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници № 49-302-01-12, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г., както следва:

1. В §3, в чл. 3, в ал. 2 думите „комисията за енергийно и водно регулиране“ се заменят с „министъра на енергетиката“.

2. В § 5, в чл. 4:
а) в ал. 2:
1. създава се нова т. 13:
„13. изготвя оценка за ефективността на схемите за подпомагане за електрическа енергия от възобновяеми източници и тяхното въздействие върху различните групи потребители и върху инвестициите;”.
2. досегашните т. 12-15 стават съответно т. 14-17.
б) създава се ал. 3:
„(3) Оценката по ал. 2, т. 13 се изготвя най-малко веднъж на всеки пет години, като включва и оценка на въздействието на евентуалните промени на схемите за подпомагане, като министъра на енергетиката предприема действия за включването ѝ в съответната актуализация на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България и докладите за напредъка съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета ,директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ,директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ , L 328/1 от 21 декември 2018 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2018/1999.“.

3. В § 6, ал. 2 думите „енергия от възобновяеми източници“ се заменят с „електрическа енергия от вятърна енергия“.

4. В § 9, в чл. 6:
а) В ал. 1:
1. създават се нова т. 8 и т. 9:
„8. изготвя оценка на регулаторните и административните препятствия пред дългосрочните споразумения за изкупуване на електрическа енергия от възобновяеми

източници и предприема мерки за отстраняване на неоснователните препятствия и за улесняване изпълнението на подобни споразумения;
9. осъществява контрол за спазване на сроковете по процедурите за присъединяване на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници;“
2. досегашната т. 8 става т. 10.
б) Създава се ал. 2:
„(2) Оценката по ал. 1, т. 8 се предоставя на министъра на енергетиката, който предприема действия за включването ѝ в актуализацията на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България и в докладите за напредъка съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999“.

5. В § 37, относно чл. 31, ал. 14 се изменя така:
„(14) В случай, че по отношение на енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници с изключение на слънчева фотоволтаична енергия, е извършена реконструкция и/или модернизация, които изискват въвеждане в експлоатация по смисъла на Закона за устройство на територията, определените преди реконструкцията и/или модернизацията и приложими за този енергиен обект преференциална цена и нетно специфично производство на електрическа енергия се запазват. Когато енергийния обект е за производство на електрическа енергия от слънчева фотоволтаична енергия, нетното специфично производство на електрическа енергия е размер на 90 на сто от определеното преди реконструкцията и/или модернизацията и приложимо за този енергиен обект.“.
“

6. В § 57, чл. 60а се изменя така:
„Чл. 60а. (1) На енергийно предприятие, което наруши разпоредбите на чл. 26, ал. 4, и/или ал. 6 и/или ал. 10 или срок по процедурите за присъединяване на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, предвиден в този закон или в наредбата по чл. 116, ал 7 от Закона за енергетиката, се налага имуществена санкция в размер от 10 000 до 1 000 000 лв.
(2) На член на управителен орган или на длъжностно лице в енергийно предприятие, което е извършило или е допуснало извършване на нарушението по ал. 1, се налага глоба в размер от 1 000 до 10 000 лв.
(3) При повторно извършване на нарушението по ал. 1 от енергийното предприятие имуществената санкция е в размер от 30 000 до 3 000 000 лв.
(4) При повторно извършване на нарушението по ал. 1 от лице по ал. 2 глобата е в размер от 3 000 до 30 000 лв.“.

7. За уеднаквяване на понятията в ЗЕВИ и проекта на закон е необходимо навсякъде в проекта на закон думата „модернизиране“ да се замени с думата „модернизация“.

8. §.... В Закона за енергията от възобновяеми източници навсякъде след израза „разрешение за строеж“ се поставят думите „или разрешение за поставяне“.

9. В § 65 относно Закона за енергетиката се правят следните изменения и допълнения:
а) Точка 3 относно чл. 31б, ал. 2 се изменя така:
„3. В чл. 31б, ал. 2 думите „има право при необходимост да измени“ се заменят с „изменя“.“
б) В чл. 36ж се правят следните изменения и допълнения:
1. В ал. 1:
1.1. Точка 3 се изменя така:

„3. оператор на електропреносната мрежа, операторите на електроразпределителните мрежи и оператора на затворени електроразпределителни мрежи за потребената електрическа енергия за технологични разходи;“;

1.2. Създава се т. 4:

„4. оператор за съоръжения за съхранение на електрическа енергия.“.

2. В ал. 3, изречение първо след думата „търговците“ се поставя запетая и съюзът „и“ се заличава, след думата „производителите“ се добавя „и операторите на съоръжения за съхранение на електрическа енергия“, а след думите „крайни клиенти“ се добавя „съответно за количеството изчислено по реда на чл. 90б, ал. 3,“;

3. В ал. 7:

3.1. В текста преди т. 1 след думата „търговците“ се поставя запетая и съюзът „и“ се заличава, след думата „производителите“ се добавя „и операторите на съоръжения за съхранение на електрическа енергия“;

3.2. В т. 2 след думите „крайни клиенти“ се добавя „съответно за количеството изчислено по реда на чл. 90б, ал. 3,“;

4. В ал. 8 след думата „търговец“ се поставя запетая и съюзът „или“ се заличава, а след думата „производител“ се добавя „или оператор на съоръжения за съхранение на електрическа енергия“;

5. Алинея 9 се изменя така:

„9) Фондът ежемесечно проверява размера на обезпечението и уведомява търговеца, производителя или оператора на съоръжения за съхранение на електрическа енергия за привеждането му в съответствие с изискванията. Търговецът, производителят или оператора на съоръжения за съхранение на електрическа енергия в 7-дневен срок от получаване на уведомлението представя актуализирано обезпечение.“;

6. в ал. 10 след думата „търговец“ се поставя запетая и съюзът „или“ се заличава, а след думата „производител“ се добавя „или оператор на съоръжения за съхранение на електрическа енергия“;

7. В ал. 11 след думата „търговец“ се поставя запетая и съюзът „или“ се заличава, а след думата „производител“ се добавя „или оператор на съоръжения за съхранение на електрическа енергия“.

в) В чл. 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3, т. 2, буква „а“ се изменя така:

„а) извършване на застрояване или засаждане на трайни насаждения в сервитутната ивица, определена в наредбата по ал. 9, с изключение на случаите, когато това е допустимо, при спазване на съответните технически и други изисквания и след писмен договор;“;

2. Създава се ал. 11:

„(11) При разширение на съществуващи и при изграждане на нови енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници в полза на лицата, които ще изграждат и експлоатират енергийния обект възникват сервитути. В този случай се прилагат съответно разпоредбите на ал. 2 – 10 на този член, освен в случаите когато това е регламентирано в специален закон.“

г) В чл. 73, ал. 1, т. 8 думите „чл. 116, ал. 10 и чл. 117, ал. 11“ се заменят с „чл. 116, ал. 12 и чл. 117, ал. 13“.

д) В чл. 116а се създават ал. 4 и 5:

(4) В случай че присъединяването на обект на оператор на електроразпределителната мрежа изисква разширение или реконструкция в електропреносната мрежа, операторът на електропреносната мрежа има право да предложи на оператора на електроразпределителната мрежа присъединяване при временна схема на достъп на цялата или на част от заявената мощност на обекта, която да бъде приложена до извършване на разширението или реконструкцията.

(5) С цел гарантиране сигурността на електроенергийната система, за срока на действие на временната схема на присъединяване операторът на електропреносната мрежа може да разпореди на оператора на електроразпределителната мрежа налагането на ограничения при ползването на обекти, присъединени към електроразпределителната мрежа. Ограниченията могат да бъдат налагани единствено по отношение на обекти, които със съгласието на собствениците им са присъединени към електроразпределителната мрежа при действието на временна схема на достъп за обекта на оператора на електроразпределителната мрежа. В тези случаи операторът на електропреносната мрежа и операторът на електроразпределителната мрежа не носят отговорност за вреди, претърпени от собственици на обекти в резултат на наложените ограничения.

10. В § 1 от допълнителните разпоредби се създават т. […]:
„…„Интегрираност поради определени технически причини“ по смисъла на т. 24е и/или т. 24ж е налице в случаите, когато за разпределението на електрическа енергия и/или природен газ на територията на индустриален парк или на географски обособен промишлен обект се използва разпределителна мрежа, която е собственост на собственика или оператора на индустриалния парк или на географски обособения промишлен обект или свързани с тях лица, и/или която се използва и/или ще се използва изключително за разпределение на електрическа енергия или природен газ на територията на затворената електроразпределителна или газоразпределителна мрежа, и/или е икономически нецелесъобразно и/или технологично невъзможно отделните ползватели на мрежата на територията на индустриалния парк или на географски обособения промишлен обект да се свързват самостоятелно със съответната основна разпределителна мрежа.
… „Интегрираност поради причини, свързани с безопасността“ по смисъла на т. 24е и/или т. 24ж е налице, когато елементите, от които е изградена затворената разпределителна мрежа, се диспечират само от едно предприятие или когато ползвателите на мрежата имат сходни технически изисквания към качеството или характеристиките на мрежата, които не могат да бъдат удовлетворени частично или в цялост от основните мрежи, и/или това е икономически нецелесъобразно.
…„Разпределение на електрическа енергия или природен газ осъществявано основно за собственика, оператора на мрежата или за свързани с тях предприятия“ е налице, когато частта от разпределената електрическа енергия или природен газ за нуждите на собственика, оператора на мрежата или за свързани с тях предприятия е по-голяма от разпределената електрическа енергия или природен газ за нуждите на всеки един от останалите крайни клиенти на територията на индустриалния парк или на географски обособен промишлен обект.“

11. В преходни и заключителни разпоредби на Закона за енергетиката се добавя § ….. със следното съдържание
§ ……. (1) Разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 8 в частта относно ежегодно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия се прилага до датата, на която независимият преносен оператор се присъедини ефективно към всички европейски платформи за балансиране съгласно Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23.11.2017 г. за установяване на насоки за електроенергийното балансиране.
(2) Независимият преносен оператор обявява датата, от която условията на европейските платформи съгласно Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23.11.2017 г. за установяване на насоки за електроенергийното балансиране към всички координатори на балансиращи групи са изпълнени.

12. §… В Закона за индустриалните паркове (обн. ДВ, бр. 21, от 12.3.2021 г.), § 8 от преходните и заключителни разпореди се изменя така:

„За дейността разпределение на електрическа енергия и/или природен газ в затворена електроразпределителна или газоразпределителна мрежа в географски обособен промишлен обект, *съществуващ преди влизането в сила на Закона за индустриалните паркове*, може да бъде издадена лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката при специални условия и ред, определени от Комисията за енергийно и водно регулиране в наредбата по чл. 60 от Закона за енергетиката.“

13. §…**В Закона за изменение и допълнение на Закона за устройството на черноморското крайбрежие чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:**

1. В ал. 2 след думата „изменение“ се добавя запетайка и думите „с изключение на случаите по ал. 4,“
2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Възлагането на изработването на изменения в общите устройствени планове по чл. 18, ал. 1, т. 2, в случаите на изграждане на техническа инфраструктура за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници в територии, не попадащи в зона "А" и в зона "Б", както и тяхното обявяване и одобряване се извършва при условията и по реда на Закона за устройство на територията“

3. Досегашните ал. 4 и ал. 5 стават съответно ал. 5 и ал. 6

14. §… В Закона за опазване на земеделските земи се правят следните изменения и допълнения:

В чл. 2, ал. 4 от Закона за опазване на земеделските земи, след израза „*земеделското предназначение на земята*“ се добавят думите „*и за обекти за производство на електрическа енергия от слънчева радиация, които не възпрепятстват използването на земята за земеделското й предназначение*“.

15. §... В Закона за устройство на територията се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 12 се създава нова алинея 4 със следното съдържание:

„*Без промяна на предназначението в поземлените имоти по чл. 8, т. 2 се допуска изграждане на обекти за производство на електрическа енергия от слънчева радиация, които не възпрепятстват използването на земята за земеделското й предназначение, при спазване на действащата нормативна уредба.*“

2. В чл. 56, ал. 1 се създава нова т. 5 със следното съдържание:

„*Преместваеми съоръжения за производство на електрическа енергия от слънчева радиация.*“

3. В чл. 56 се създава нова ал. 13 със следното съдържание:

„*Условията и редът за издаване на разрешението за поставяне на обектите по ал. 1, т. 5 се определят със наредба на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството*“

4. Настоящите ал. 13 и 14 на чл. 56 стават съответно ал. 14 и 15.
5. В чл. 59, ал. 2 след думите „*ал. 3*“ се добавят думите „*и ал. 4*“
6. В чл. 109, ал. 3:

а) в т. 11 след думите „*обекти по чл. 12, ал. 3*“ се добавят думите „*и ал. 4*“.

б) създава се т. 12:

„12. обекти за производство на енергия от възобновяеми източници по Закона за енергията от възобновяеми източници или съоръжения за съхранение на електрическа енергия.“

7. В чл.134 се правят следните допълнения:

а) в ал.1, се създава нова т.8:
„8. възникнат инвестиционни инициативи за изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници по Закона за енергията от възобновяеми източници или съоръжения за съхранение на електрическа енергия.“
б) създава се ал.4:
„(4) В случаите по чл.134, ал.1, т.8, когато изменението на подробния устройствен план налага и изменение на действащ общ устройствен план органът по чл. 124, който разрешава изработването на проекта за изменение на общия устройствен план допуска двата плана да се изменят едновременно, при условията и по реда за съответния план, предвидени в закона, като изменението на подробния устройствен план влиза в сила след влизане в сила на изменението на общия устройствен план.“

16. В Закона за обществените поръчки в чл. 13, ал. 1 се създава т. 22:
„22. *за обществени поръчки, които са свързани с изпълнение на дейности по експлоатация на индустриален парк по смисъла на Закона за индустриалните паркове, дейности по разпределение на електрическа енергия и природен газ в затворена разпределителна мрежа по смисъла на Закона за енергетиката и други секторни дейности, когато последните се извършват само на територията на индустриален парк или индустриална зона*“

ВНОСИТЕЛИ:

Делян Добрев

Теменужка Петкова

Александър Иванов

Красен Кръстев

Жечо Станков

Росица Кирова

МОТИВИ

Действащата нормативна уредба предполага смяна на предназначението на земеделските земи за изграждане на обект за производство на електрическа енергия. Освен изключително забавяне при реализация на инвестиционното намерение, подобно изискване не отчита негативното влияние от неоправданото намаляване на земеделския фонд на страната. Следва да се посочи, че производството на електрическа енергия от слънце не води до увреждане на земеделската земя, като реализацията на подобен обект не оправдава промяната на предназначението на земята.

Наред с горното, напълно осъществимо е съвместяването на производството на електрическа енергия чрез фотоволтаични инсталации със селскостопанското предназначение на земеделските земи, като съответните имотите запазват своите основни функции. Т. нар. „агроволтаици“ навлизат все по-масово, като световният опит показва, че инсталирането на фотоволтаични панели създава благоприятни за редица земеделски дейности микроклимат и местообитания, допринася за опазването на водата и може да доведе до увеличаване на биоразнообразието. Същевременно производството на електрическа енергия за собствено потребление води до съществено намаляване на разходите при производството и съхранението на земеделската продукция.

Настоящите предложения имат за цел да регламентират възможност за разполагане на съоръжения за производство на електрическа енергия върху земеделска земя, като същевременно същата се използва за основното си предназначение. Конкретните критерии, които следва да бъдат изпълнени за да е налице основание за реализацията на посочената възможност следва да се регламентират от компетентните органи на изпълнителната власт, като същите ще залегнат в относимата подзаконова нормативна уредба.

На следващо място, понастоящем всеки обект за производство на електрическа енергия се третира като строеж по смисъла на Закона за устройство на територията. Това важи и за фотоволтаичните инсталации, при изграждането на които в общия случай дори липсва необходимост от бетонов фундамент. В тази връзка настоящите промени имат за цел да въведат възможност при наличие на определени предпоставки фотоволтаичните инсталации да могат да се определят като „преместваем обект“ по смисъла на ЗУТ. Самите предпоставки от своя страна ще залегнат в специална наредба, която следва да бъде издадена от министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

С обнародвания в бр. 21 от 12 март 2023 г. на Държавен вестник Закон за индустриалните паркове (ЗИП) бе въведена нормативна регулация на посочените икономически образувания, в това число на правата и задълженията на собственика и оператора във връзка с изпълнение на дейностите по експлоатация на индустриалния парк. Наред с това със ЗИП бяха приети и редица промени в Закона за енергетиката (ЗЕ), с които бе въведена възможността за функциониране на затворени електро- и газоразпределителни мрежи на територията на индустриални паркове и географски обособени индустриални обекти.

Посочените по-горе нормативни промени, освен да транспонират норми на общностното право, имаха за цел да създадат предпоставки за подобряване на инвестиционния климат в страната чрез насърчаване изграждането и функционирането на географски обособени индустриални обекти. По отношение на затворените разпределителни мрежи бе отчетено, че съществуването на такива би довело до намаляване на разходите на инвеститорите за мрежови услуги и съкращаване на срока за въвеждане на експлоатация на нови обекти при значително по-ниски разходи за присъединяване.

Следва да се подчертае, че операторите на индустриални паркове и на затворени разпределителни мрежи осъществяват дейността си в географски обособени граници, като предоставят услуги за нуждите на ограничен кръг от инвеститори и партньори. В този смисъл посочените лица извършват дейност с чисто търговски характер, като не може да се обоснове извод за предоставяне на услуги от обществен интерес. Въпреки изложеното, както операторите на индустриални паркове, така и операторите на затворени разпределителни мрежи, потенциално могат да попаднат в дефиницията за секторен възложител по ЗОП. Подобно тълкуване необосновано ще задължи търговските субекти да прилагат разпоредбите на цитирания нормативен акт, което от своя страна ще доведе до допълнителни разходи и повишаване на административната тежест при изпълнение на дейността им.
Настоящото предложение има за цел изрично да изключи операторите на индустриален парк и затворена разпределителна мрежа от кръга на задължените по силата на ЗОП лица, като считаме, че подобно решение е обосновано и изцяло в духа на закона. В тази връзка следва да се има предвид, че при изпълнението на дейността си посочените субекти не разходват публични средства. Отново подчертаваме, че предоставяните от тях услуги не са с обществен интерес и не подлежат на регулиране. Същевременно основната цел при упражняване на дейността на операторите е привличането на нови инвеститори, като една от предпоставките за инвеститорки интерес е цената на предоставяните от оператора услуги. В този смисъл естествените пазарни инструменти гарантират в достатъчна степен икономически най-изгодните условия, при които оперират посочените търговски участници

С обнародваните в бр. 11 от 02.02.2023 г. на Държавен вестник изменения и допълнения в Закона за енергетиката бе въведена възможност за независимия електропреносен оператор да предложи временна схема на присъединяване на цялата или на част от заявената мощност в случаите, в които за целта на присъединяването на определен обект следва да се извърши реконструкция и развитие на мрежата. Тази възможност е приложима единствено при съгласието на собственика на обекта, като сигурността на електроснабдяването при присъединяване без да е извършена необходимата реконструкция е гарантирано от нормативно регламентираното право на оператора във всеки един момент да наложи ограничения при ползването на съответния обект.
Приетите промени имат редица позитиви, като при планиране развитието на електропреносната мрежа, така и по отношение възвръщаемостта на инвестициите за реализацията на новите обекти. Наред с това същите са в съответствие с конкретни разпоредби на общностното право, а именно предвидената в чл. 13, ал. 5 и ал. 7 от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и съвета относно вътрешния пазар на електроенергия възможност за присъединяване посредством гъвкава схема. Предвиденият механизъм обаче е приложим единствено при присъединяване на обекти на производители и клиенти и на съоръжения за съхранение на електрическа енергия към електропреносната мрежа. Действащата редакция на Закона за енергетиката не предвижда възможност за присъединяване при временна схема на достъп на обект на електроразпределителен оператор към електропреносната мрежа.
С настоящия законопроект посочената непълнота е отстранена. Предложените допълнения в чл. 116а въвеждат възможност за присъединяване на обект на оператор на електроразпределителната мрежа при временна схема в случаите, в които присъединяването изисква разширение или реконструкция в електропреносната мрежа. Аналогично с посочените по-горе разпоредби, сигурността на електрозахранването е защитено с възможността на преносния оператор да разпореди на електроразпределителното дружество налагането на ограничения при ползването на обекти, присъединени към разпределителната мрежа. Посочените обекти обаче могат

да бъдат налагани единствено по отношение на обекти, които със съгласието на собствениците им са присъединени към електроразпределителната мрежа при действието на временна схема на достъп за обекта на оператора на електроразпределителната мрежа.

Изминаха повече от 2 години от въвеждането в българската правна уредба на понятията за затворена електроразпределителна и затворена газоразпределителна мрежа с приемането на Закона за индустриалните паркове. Натрупан е опит от практическото приложение на тези разпоредби и е видна необходимостта от прецизиране на понятията с цел облекчаване на процеса по придобиване на лицензия за оператор на такива затворени мрежи и развитие на индустриалните паркове в страната. Видна е и необходимостта от внасяне на допълнителни корекции в някои разпоредби, за да се избегнат неяснотите в тяхното прилагане.

Необходимостта от по-прецизна формулировка на понятията е установена още в процеса по обсъждане на Закона за индустриалните паркове, където в хода на обществени консултации е установено, че правилното уреждане на всички *„случаи на фактически отношения, наподобяващи тези в затворена разпределителна мрежа, които са много и са разнообразни*“ изисква по-задълбочен преглед и анализ, какъвто до момента не е бил направен.

С оглед на това, считаме че е настъпил моментът за такъв анализ и приемане на изменения в Закона за енергетиката (ЗЕ) и Закона за индустриалните паркове (ЗИП), с които да се отговори на интереса и очакванията както на собствениците и операторите на индустриалните паркове, така и на бъдещите потребители на съответните затворени мрежи.

Предложените промени са структурирани по следния начин:

- Прецизирани са дефинициите на „Затворена електроразпределителна мрежа“ и „Затворена газоразпределителна мрежа“ в ЗЕ като са добавени дефиниции за „Интегрираност поради определени технически причини“, „Интегрираност поради причини, свързани с безопасността“ и „Разпределение на електрическа енергия или природен газ осъществявано основно за собственика, оператора на мрежата или за свързани с тях предприятия“
- Предвидена е възможност за дейността разпределение на електрическа енергия и/или природен газ в затворена електроразпределителна или газоразпределителна мрежа в географски обособен промишлен обект, въведен в експлоатация преди влизането в сила на Закона за индустриалните паркове, да може да бъде издадена лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката при специални условия и ред.

1. Дефинициите на „Затворена електроразпределителна мрежа“ и „Затворена газоразпределителна мрежа“

Съществуващата уредба повтаря почти дословно разпоредбите на чл. 38 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС. Въпреки това, в хода на практическото приложение на тези правила, става ясно, че подобен подход не е достатъчно подробен и поставя потенциалните кандидати за лицензия за осъществяване на дейността оператор на затворена разпределителна мрежа пред сериозна правна несигурност.

Това е така, понеже понятията, използвани в т. 24е и 24 ж, §1 от ДР на ЗЕ не са достатъчно ясни, не се използват на други места в българското законодателство и за тяхното значение биха могли да се приложат различни тълкувания.

Ето защо е налице необходимост тези понятия да бъдат по-точно и подробно обяснени.

С предложените нови дефиниции за „Интегрираност поради определени технически причини", „Интегрираност поради причини, свързани с безопасността" и „Разпределение на електрическа енергия или природен газ осъществявано основно за собственика, оператора на мрежата или за свързани с тях предприятия" на практика се пояснява съществуващите дефиниции на **„Затворена електроразпределителна мрежа" и „Затворена газоразпределителна мрежа"** без последните да се променят.

С предложените нови дефиниции тълкуването на **„Затворена електроразпределителна мрежа" и „Затворена газоразпределителна мрежа"** се улеснява и прецизира. Предложените нови дефиниции са в съответствие както с преамбюла на Директива (ЕС) 2019/944, така и с идеята за затворени разпределителни мрежи, залегнала в българското законодателство.

Наред с това, предложените нови дефиниции отразяват и разбирането на ЕК, залегнало в Тълкувателна бележка на Директива 2009/72/ЕО публикувана на 22.01.2010 г. и касаеща пазарите на дребно („Тълкувателна бележка"). В нея изрично е посочено, че технически причини могат да бъдат налице дори когато няколко дружества на територията на географски обособена територия с индустриален профил заедно използват разпределителна мрежа, която оптимизира интегрирани доставки на електрическа енергия.

Допълнително е уточнено, че причини, свързани с безопасността могат да се отнасят до сходни технически изисквания към качеството или характеристиките на мрежата като например честота или други подобни.

Тълкувателната бележка предвижда, че за да е налице третият критерий, е необходимо операторът или собственикът на мрежата да я изградил основно за собствени нужди, а не като например в търговски площи, чиито собственик обикновено не е основният ползвател на разпределителната мрежа.

Тези текстове са съобразени изцяло при изготвянето на така предложените нови дефиниции.

Новите дефиниции по никакъв начин не изменят сега съществуващото положение, а само добавят допълнителна яснота за кандидатите за лицензия за оператори на затворени разпределителни мрежи. По този начин се гарантира и по-голяма ефективност на процеса, както и предвидимост на административната процедура.

2. Затворени мрежи, въведени в експлоатация преди влизане в сила на ЗИП

Първоначалната цел на тази разпоредба, предвидена от законодателя, е да урегулира съществуващи взаимоотношения на територията на съществуващи заводи, които поради исторически причини снабдяват с електроенергия и/или природен газ през заводските си мрежи други потребители, които не са присъединени към електропреносната или електроразпределителните мрежи. Фиксирането на 2000 г. създава множество практически затруднения, доколкото голяма част от тези предприятия са изградени през времето на социалистическата форма на собственост на производствата. Тези предприятия впоследствие са придобити по различен начин –

цялостна или частична приватизация, цялостно или частично изкупуване на активи на предприятия, обявени в несъстоятелност и т.н., което създава множество индивидуални казуси и затруднява дейността както на КЕВР, така и на самите предприятия. Нещо повече, след 2000 г. тези промишлени площадки са претърпели изменения както в географския си обхват, така и в обхвата на разположените на тяхна територия енергетични и производствени съоръжения. Така досегашният текст на §8 от ПЗР на ЗИП създава двусмислици и препятства практическото водене на производствата по издаване на лицензии от страна на КЕВР.

Датата 2000 г. е обоснована със съображението търговски центрове и затворени жилищни комплекси да не искат лицензии за оператори на затворени разпределителни мрежи. Този мотив е неоснователен доколкото понятието „Географски обособен промишлен обект“ е точно дефинирано в §1, т. 11б от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, чл. 88а, ал. 3 на ЗЕ ясно определя, че операторите на затворените електроразпределителни мрежи нямат право да извършват разпределение на електрическа енергия за снабдяване на битови потребители (освен при конкретни изключения), подобна забрана е предвидена в чл. 171а, ал. 2 от ЗЕ за операторите на затворените разпределителни мрежи. Освен това съществуват изрични тълкувания на ЕК, че търговските комплекси (молове) и затворените жилищни комплекси не попадат в обхвата на дефиницията за затворена разпределителна мрежа по Директиви 2009/72/ЕО и 2009/73/ЕО. Поради тези аргументи следва да отпадне датата 2000 г., която създава само противоречия и неяснота.

Промяната от *„въведени в експлоатация“* на *„съществуващи“* също въвежда прецизност на разпоредбата, доколкото дадена географска територия не може да бъде въведена в експлоатация. Това действие е възможно единствено за отделни енергетични и производствени съоръжения.

ВНОСИТЕЛИ:

Деян Добрев

Теменужка Петкова

Александър Ненков

Кирил Георгиев Кирилов

Иво Станков

Росица Кирова